Z. 26190

URZĘDNICZA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
W WARSZAWIE

—

POŚWIĘCENIE
KAMIENIA WĘGIELNEGO
W DNIU 4 PAŹDZIERNIKA 1925 ROKU

WARSZAWA
1925

URZĘDNICZA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
W WARSZAWIE

—

POŚWIĘCENIE
KAMIENIA WĘGIELNEGO
W DNIU 4 PAŹDZIERNIKA 1925 ROKU

334.1

WARSZAWA
1925

Bibl. Publ. m. st. W-wy
Dar 7153 st. Morgenstego

Z.26190

ZAKŁADY GRAFICZNE „NASZA DRUKARNIA", WARSZAWA, SIENNA 15.

Do jakich wyników można dojść przez czyn zbiorowy, stanowiący podstawę organizacji spółdzielczej, daje tego dowody Urzędnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa, która obchodziła w dniu 4 października r. b. uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę domów dla swych członków.

Założona w dniu 6 października 1922 roku przez grono pracowników Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, pierwszy okres swej działalności Spółdzielnia zużyła na zabiegi około uzyskania terenu tudzież na zgromadzenie funduszów, niezbędnych do rozpoczęcia budowy. Starania o odpowiedni teren uwieńczone zostały wynikiem pomyślnym, w dniu bowiem 25 stycznia 1924 r. zarząd Spółdzielni zawarł z Okręgową Dyrekcją Robót Publicznych m. st. Warszawy umowę, mocą której Spółdzielnia otrzymała teren o powierzchni 18.641,22 mtr.^{2} z gruntów państwowych na Żoliborzu na prawach dzierżawy wieczystej.

Wkłady miesięczne członków Spółdzielni, gromadzone drogą składania oszczędności, utworzyły kapitał, dzięki któremu nietylko mogły być rozpoczęte roboty budowlane, lecz uda się je doprowadzić do stanu, umożliwiającego otrzymanie przez Spółdzielnię długoterminowego kredytu, niezbędnego do ukończenia budowy.

Spółdzielnia przystąpiła do budowy 14 domów o typie bliźniaczym, które pomieszczą w skromnych, lecz współcześnie urządzonych mieszkaniach 31 rodzin.

Dzień 4 października pozostanie pamiętnym

w dziejach Spółdzielni jako jej święto uroczyste, dające świadectwo wielkiej wartości wysiłku zbiorowego. Poświęcenia kamienia węgielnego dokonał senator i prałat papieski ks. Jan Albrecht, poczem zwrócił się do licznie zebranych członków Spółdzielni i zaproszonych gości, wśród których znajdowali się przedstawiciele władz, instytucyj społecznych i pokrewnych organizacyj, z przemówieniem, w którem podkreślił ogólne znaczenie uroczystości tudzież zasługi organów kierowniczych Spółdzielni.

Dyrektor Zarządu Spółdzielni, p. Leon Ostaszewski, przedstawił dotychczasową jej działalność, poczem skreślił historję Żoliborza, mającą z jednej strony swe karty świetlane, z drugiej zaś smutne wspomnienia doby popowstaniowej. Kiedy w roku 1754 ks. Stanisław Konarski założył słynny konwikt dla młodzieży szlacheckiej (Collegium nobilium) przy ulicy Miodowej w War-

Poświęcenie kamienia węgielnego.

szawie, to już następca wielkiego reformatora szkół publicznych, rektor Augustyn Orłowski, zmuszony był dla rozszerzenia zakładu nabyć obszerny i wyniosły plac nad Wisłą, któremu dla malowniczego położenia nadał nazwę Żoliborza („joli bord"). Od tej chwili datuje się rozkwit tej miejscowości, który trwał aż do czasu wybuchłego w r. 1831 powstania. W cztery lata po swej koronacji, w roku 1829, w Warszawie, car Mikołaj I temi słowy przyjął w Łazienkach przedstawicieli Królestwa Polskiego: „Kazałem tu zbudować cytadelę Aleksandryjską i oświadczam Wam, że przy najmniejszem zaburzeniu każę miasto zbombardować, zburzę Warszawę i z pewnością nie ja ją odbuduję!".

W związku z wybudowaniem cytadeli na gruntach Żoliborza, na rozkaz carski zrównano z ziemią całą tę przepiękną dzielnicę. Zburzono wówczas kilkanaście ulic, 136 posesyj, mnóstwo pięknych dworków

Odczytanie aktu poświęcenia przed zamurowaniem.

i willi, otoczonych wspaniałemi ogrodami i ciągnących się nad Wisłą w stronę Bielan, między innemi konwikt i kościół „Św. Krzyża w polu".

Zdewastowana okolica stała się obszarem nieużytków i była do lat ostatnich śmietniskiem stolicy. Dziś ma Żolibórz wielką przyszłość przed sobą. Połączony komunikacją tramwajową z śródmieściem, ma on wszelkie dane, aby się stać najładniejszą dzielnicą Warszawy.

W imieniu rady nadzorczej Spółdzielni przemówił wiceprezes inż. Cezary Łukaszewicz i w słowach, nacechowanych wiarą w organizację spółdzielczą, roztoczył wspaniałe horoskopy życia przyszłych mieszkańców dzielnicy Żoliborskiej. Dla upamiętnienia chwili, do fundamentów pierwszego budowanego domu, złożono dokument treści następującej:

„W dniu 4 października roku Pańskiego 1925-go, gdy Prezydentem Rzeczypospolitej był Stanisław Wojciechowski, Prezesem Rady Ministrów Władysław Grabski, Prezesem Rady Miejskiej Ignacy Baliński, a Prezydentem m. st. Warszawy Władysław Jabłoński — Urzędnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa, której Zarząd stanowili: Leon Ostaszewski, Juljan Midowicz, Józef Łoniewski i Tadeusz Gutkowski, a Radę Nadzorczą — Stanisław Budny, Antoni Doerman, Franciszek Dmochowski, Stanisław Januszewski, Ludosław Kiedrzyński, Jan Lipski, Cezary Łukaszewicz, Marja Mrozowska, Ignacy Pydynkowski, Leon Ringman i Stanisław Tubiasz, przystępując do zabudowania, otrzymanego od Rządu na prawach dzierżawy wieczystej terenu według planu sytuacyjnego, opracowanego przez inż.-arch. Władysława Nałęcz-Raczyńskiego, a zatwierdzonego przez Ministerstwo Robót Publicznych w dniu 23 lipca roku 1924-go, w fundamentach pierwszego do-

mu, wznoszonego według planów i pod kierownictwem technicznem budowniczego, Stanisława Futasewicza, ku upamiętnieniu uroczystego poświęcenia kamienia węgielnego przez Senatora Księdza-Prałata Jana Albrechta dokument niniejszy składa. Podejmując budowę domów dla swych członków na terenie, w latach upadku Rzeczypospolitej ręką wroga zdewastowanym, Spółdzielnia żywi przekonanie, że przyczyni się do powiększenia stanu zabudowania miasta stołecznego tudzież do częściowego przywrócenia wspólnym wysiłkiem dawnej świetności dzielnicy Żoliborskiej".

Dokument ten, podpisany przez obecnych, wraz z współczesnemi monetami oraz pismami, został własnoręcznie przez uczestników ceremonji zamurowany.

Po tej ceremonji uczestnicy uroczystości, w przystrojonej szopie gościnnie przez gospodynie i gospodarzy podejmowani, spędzili resztę dnia, aż do zmierzchu, na rozmowie towarzyskiej, przerywanej toastami na cześć tych członków Spółdzielni, którzy swą inicjatywą i pracą przyczynili się do jej rozwoju.

Z. 26190